

AŞIQ ALI

GƏRAYLILAR

YALAN OLDU

Yar yanında günahkaram,
Doğru sözüm yalan oldu.
Yeriş etdi qəm ləşkəri,
Könlüm şəhri talan oldu.

Bax bu qaşa, bax bu gözə,
Yandı bağrım, döndü közə,
Keçən sözü çəkmə üzə,
Keçən keçdi, olan oldu.

Aşiq Alı sənə qurban,
Gəl eylə dərdimə dərman,
Uçdu getdi tülək tərlan,
Sarda kəklik alan oldu.

MUSA BƏY

Həm atam, həm qardaşımsan,
Salamat qal ay Musa bəy!
Səndə ürək sirdaşımsan,
Salamat qal, Mustafa bəy.

Xeyir gördüm əlinizdən,
Qüvvət tapdım dilinizdən,
Yola salın elinizdən,

Salamat qal, Mustafa bəy.

Aşıq Alı gəldi getdi,
Hər jürə mətləbə yetdi,
Qızıl lirə qiymət götdü,
Salamat qal, Mustafa bəy.

Q O Ş M A L A R

GEDİRƏM

Çox–çox salam–dua qohum–qardaşa,
Biləsiniz al–Osmana gedirəm.
Bir dilək dilədim şahlar şahından,
Sığınmışam o sübhana gedirəm.

Alışır sinəmdə qəmli atəşim,
Düşəndə yadıma dostum, sirdaşım,
Gözləsin yolumu yarım, yoldaşım,
Sizə verib bir nişana gedirəm.

Aşıq Alı gəzir İrani–Turan,
Uğruma açıqdı tamam hər bir yan,
Mənə qardaş oldu Aşıq Duraxan,
Yoldaş olub göhərkana gedirəm.

QALDI

Janım jida düşdü, gedir vətəndən,
Məkanım, məskənim virana qaldı.
Sanki ayrılıbdı güldən, çəməndən,

Bülbülün əlajı fəğana qaldı

Yeni gül əkmişdim mən baxtı qara,
Bulunmaz dərdimə kim eylər çara,
Xoryat əli dəydi heyvaya, nara,
Sinəmdə dağlarım nişana qaldı.

Alı aşiq olmuş bir əhli–dilə,
Təbibim mövladı, dərdimi bilə.
Bir tərəhhüm eylə sərdə aqilə,
Çünki sərdən getdi divana qaldı.

DOLANDIRI

Ay ağalar, gəlin sizə söyləyim,
Dövlətli malını el dolandırır.
Kəsilibdi hörmət, yoxdu məhəbbət,
Yəqin bu dünyanı pul dolandırır.

Bu dünyanın şərəbindən içməyən,
Karvan olub, haq yolundan keçməyən,
Evdə arvadına sözü keçməyən,
İndi koxa olub, el dolandırır.

Aşiq Alı deyər: halım pərişan,
Ağ üzündə qoşa xallar hər nişan,
Binamus qohumdan namuslu düşman,
Öldürsə, qəbrimə gül dolandırır.

DEYƏRSƏN

Həsən əmi, bir allahın eşqinə,

Mənim ərzim o janana deyərsən,
Sən mənim qasidim, dərddən xəbərdar,
Mən tək dərdi o tüğyana deyərsən.

Gedib o vətənə varandan sora,
Sən bizim elləri görəndən sora,
Götürüb naməni verəndən sora,
Bu javabı yana–yana deyərsən,

Kamil bağban, pasiban o güllərə,
Vəfadarım, gözünü dik yollara.
Deynən yolu düşdü uzaq ellərə,
Alı keçdi, al–Osmana deyərsən.

BƏNZƏRSƏN

Süsənli, sünbüllü, tər bənövşəli,
Yaylaq, bizim yaylaqlara bənzərsən.
İçən olmaz abi–kövsər suyunu,
Bulaq, bizim bulaqlara bənzərsən.

Jənnət olur bizim yerin bu çağı,
Ağ lavaşı, kərə yağı, qaymağı,
Qızlar dəstələnib gəzər oylağı,
Oylaq, bizim oylaqlara bənzərsən.

Ket dağı, Əyrijə, Daşkənd baxarı,
Ağ sürülər Sarıyaldan yuxarı,
Var bizim suların əjəb axarı,
Çaylaq, bizim çaylaqlara bənzərsən.

Alının gəzdidiyi üç gözəl dərə,
Şəqaiq, Çiçəkli xoş gözəl dərə.

Şahdağdan görünür Başgözəldərə,
Üç dağ, bizim o dağlara bənzərsən.

GETDİ

Ötübü zımlıstan, gəlib novbahar,
Yetirdi qərinə, sənələr getdi.
Dəli könül gündə yüz xəyal eylər,
Dolandı ruzigar, havalar getdi.

Mən sənə nə deyim, ey şahi-şonqar,
Ağlımı apardı bir çeşmi-xumar,
Könlümə uymadı bir münasib yar,
Gəldi məlakələr, sonalar getdi.

Yazıq Alı, bu qəm səni bürüdü,
Eynim yaşı sel-sel oldu yeridi,
Qürbət əldə yazıq janım çürüdü,
Neçə çərşənbələr, jumalar getdi!

GƏRƏK

Aşıqam deyibən girən meydana,
Aşıq deyənlərdə xoş göftar gərək.
Aşıq gərək sözü vəsfə yetirə,
Bəyənə arıflar birbəbir gərək.

İyid zalım bu meydanda durmağa,
Mücgan oxun şirin jana vurmağa,
Bir nəhibəntərə qılınj vurmağa,
Ağam Əli əldə zülfüqar gərək.

Sən məni eylədin yollarında ləng,
Çaylarda balığam, dəryada nəhəng,
Mahalım Göyçədi, kəndim Qızıləng,
Aşıq Alı mahallarda bir gərək.

GEDİRƏM

Hər kim dərs alajaq, gəlsin dərs alsın,
Sinəmin dəftərin açıb gedirəm.
Bir quş idim, qalmış idim yuvada,
Daha durmayıban uçub gedirəm.

Nejə oldu atam, nejə oldu anam.
Pozuldu hasarım, yıxıldı qalam.
Yüklənibdi qəflə-qatır, barxanam,
Fənadən üqbaya köçüb gedirəm.

Bu sözlərlə budu demək qəsdimdə,
Əməlimi verib budu dəstimdə,
Qohum-qardaş, ulus tamam üstümdə,
Əjəl şərbətini içib gedirəm.

Aşıq Alı minib səjərdən atı,
Üzümə oxunur janım baratı.
Qıldan da nazikdir, qılınjdən iti,
Sirat körpüsünü keçib gedirəm.

NƏ QALDI

Gəşt elədim, bu dünyanı dolandım,
Əllini keçirtdim, yüzə nə qaldı.
Ayax getdi, əl gətirdi, diş yedi,

Baxmaqdan səvayı gözə nə qaldı.

Ölüm haxdı, çıxmaq olmaz əmirdən,
İpək tora həlqə salma dəmirdən,
Aydı, gündü gəlib keçər ömürdən,
Tələsirik, görək yaza nə qaldı.

Hər yana baxıram hava məxsuşdu,
Gəzdiyim oylaqlar yadıma düşdü.
Eşidərsiz Aşıq Alı da köçdü,
Sındı telli sazı, təzənə qaldı.

DEDİ

Bir nişan istədim gülüzlü yardan,
Dirşəyin göstərdi: Alısan, – dedi.
Dedim: Ay qız küsdüm, səndən əl çəkdim,
Həlbət bir yadına salısan, – dedi.

Dedim: A bəxtəvər, bu nə busatdı?
Dedi: Nəzər eylə, gör nə sufatdı.
Dedim: Çeşmim yaşı yeri islatdı,
Verrəm dəsmalımı silisən, – dedi.

Dedim: Ay qız, qəmdən dəftər bağlaram,
Dedi: Baxma, nişanını saxlaram.
Dedim: Həsərətindən inan ağlaram,
Qorxma yaxın vaxtda gülüsən, – dedi.

Dedim: Ay qız, nə gözəldi şamama,
Dedi: Dəymə, ömrün yetər tamama,
Dedim: Ay qız, əl uzadım məməmə,
Özünü nüfuzdan salısan, – dedi.

Dedim: Xəstələrin jan dərmanısan,
Dedi: Aşıqların kərəm kanısan.
Dedim: Ay qız, mənim adım tanısan,
İrəldən bilirəm, Alısan, – dedi.

AĞRI DAĞI

Havalanıb ərş üzünə qalxıbsan,
Dağların sərdarı, nə Ağrı dağı!
Payızın, baharın olur zimistan,
Səndən əskik olmaz qar, Ağrı dağı!

Ətəyində xan atdanır, xun düşür,
Böyük adın mahallara ün düşür,
Hər dağdan irəli sənə gün düşür,
Nə vaxtı açılar dar, Ağrı dağı!

Səkkizi rizvandı jənnətin bağı,
Neçə xanası var, neçə otağı,
Nuh gəmisini, peyğəmbərin bulağı,
Səndə çox nişana var, Ağrı dağı!

Göstərdin jahanı neçə sirr idi,
Tozun qalxdı İravanı bürüdü,
Axşam üstü hər tərəfdən yeridi,
Batırdı ölkəni pir, Ağrı dağı!

Əvvəl səndə olub Rüstəm pəhlivan,
Gəzib şahı-mərdan nişanbanısan,
Aşıq Alı təjjübdü hər zaman,
Yarın qardı, yarın nar, Ağrı dağı!

ÇATARMI

Xanlar bəyə şikayətə gəlirəm,
Sənin ona zor, qüvvətin çatarmı?
Çəksə qılınjını, girsə meydana,
Vuruşmağa jəsərin çatarmı?

Xanlar bəy əyləşib Ağrı dağında,
Neçə pəhlivanlar solu sağında,
Bu joşğun sinəmin odlu çağında,
Allam janın, heç fürsətin çatarmı?

Niyə boş–boş danışırsan əfsana,
Özündən basırsan çox yekəxana,
Görərlər kim kimi boyayar qana,
Qoçuluğa qabliyyətin çatarmı?

Kürd Məlik tək nə giribsən meydana,
Diqqət elə qarşıdakı oğlana,
Gərək qiymət qoysun insan insana,
İnsanlığa xasiyyətin çatarmı?

Alı deyər: eşq ujundan xəstəyəm,
Dava meydanında kəmərbəstəyəm,
Özüm nişanlıyam, murad üstəyəm,
Javanlığa sədaqətin çatarmı?

TƏJNİS

ALMASIN

Bimürvət yar məni jandan elədi,
Tutubdu dəstində ay ağ almasın.
Yarın bağçasının seyrinə vardım,
Heç görmədim yarın ay ağ almasın.

Bayram ayı demək olmaz hər aya,
Təbib gərək dərman edə hər aya,
Şahlar şahı, özün yetir haraya,
Düşmən üstümüzə ayağ almasın.

Aşıq Alı deyər: yar ab ağlaya,
Yaxşı təbib gərək yara bağlaya,
Yar ki meylin qeyri yara bağlaya,
Həftəyə varmasın, aya qalmasın.

QIFILBƏND VƏ DEYİŞMƏLƏR

MEYDANA GƏL

Aşıq Yığbal

Kəndinə aşığam deyən,
Aşıqsan, meydana gəl.
Namərd girməz meydanıma,
Mərdi ol, mərdanə gəl.
İgid olan kəndisini,
Öyməyi layiq deyil,
Al əlinə çunqurunu,
Bu jəngi-dövrana gəl.

Aşıq Alı

Mən dəryayam, sən adasan,
Axır sən ümmana gəl.
Mən danışım, sən qulaq ver,
Mə`rifət qanana gəl.
Sən satansan, mən alanam,
Açğınən dükanını,
Malını nadana satma,
Matahın alana gəl.

Aşıq Yiğbal

Ey arif, paşam yanında,
Sənə söylərəm mədhi.
Mə`rifəti, təriqəti,
Anla, qan həqiqəti.
İsəvisən İnjili sev,
Musəvisən Tövrati.
Məhəmmədin hümmətişən,
Boyun qoy, Qur`ana gəl,

Aşıq Alı

İsəviyəm, Musəviyəm,
Hər nəyəm öz yolumda.
Həqiqətdən xəbər verrəm,
Mə`rifət kamalında.
İndi paşa qulluğunda,
Sədrə`zəm yanında,
Haqqınan divan kəssinlər,
Ədalət divana gəl.

Aşıq Yiğbal

Mən Yıǵbala bir salam ver,
Soruşum halın görüm.
Həqiqət haqq aşıǵısan,
Söylə kamalın görüm.
İnjil, Zəbur, Tövrət, Qur`an,
Göstər kitabın görüm.
Dostum, əgər bütərəstsən,
Bu nari pirana gəl.

Aşiq Alı

Adımdı Aşiq Alı,
Fərzü sünnət qılıram,
"Əlif" allahın adıdı,
"Bey" peyǵəmbər bilirəm.
"Tey" təbarək, qəni allah.
Ona səjdə qılıram.
Xilqətim Adəm atadı,
Sən xaki-yeksana gəl.

ULUDU

Aşiq Yıǵbal

O nədi ki, otuzunda javandı?
On beşində çox böyükdü, uludu?
O nədi ki, dili iki, sirri bir?
Hansı dərya hər dəryadan doludu?

Aşiq Alı

O, aydı ki, otuzunda javandı,

On beşində ululardan uludu,
O qələmdi, dili iki, sirri bir,
Elm dəryası hər dəryadan doludu.

Aşıq Yığbal

O nədi ki, üç ay dağlar bürünür?
O nədi ki, əl dəyməmiş hörünür?
O nədi ki, əmanətən verilir?
O nədi ki, o da onun gülüdü?

Aşıq Alı

O qardı ki, üç ay dağlar bürünür,
O könüldü əl dəyməmiş hörünür,
O uruhdu əmanətən verilir,
İlqar, iman diriliyin gülüdü.

Aşıq Yığbal

O nədi ki, haqq yanında nahaqdı?
O nədi ki, yerə, göyə dayaqdı?
O kimdi ki, yatmayıbdı, oyaqdı?
Aşıq Yığbal hər elmdən halıdı.

Aşıq Alı

O böhtandı, haqq yanında nahaqdı,
Haqq nəzəri yerə, göyə dayaqdı,
Haqq özüdü, yatmayıbdı oyaqdı,
Bu sözləri açan Aşıq Alıdı.